

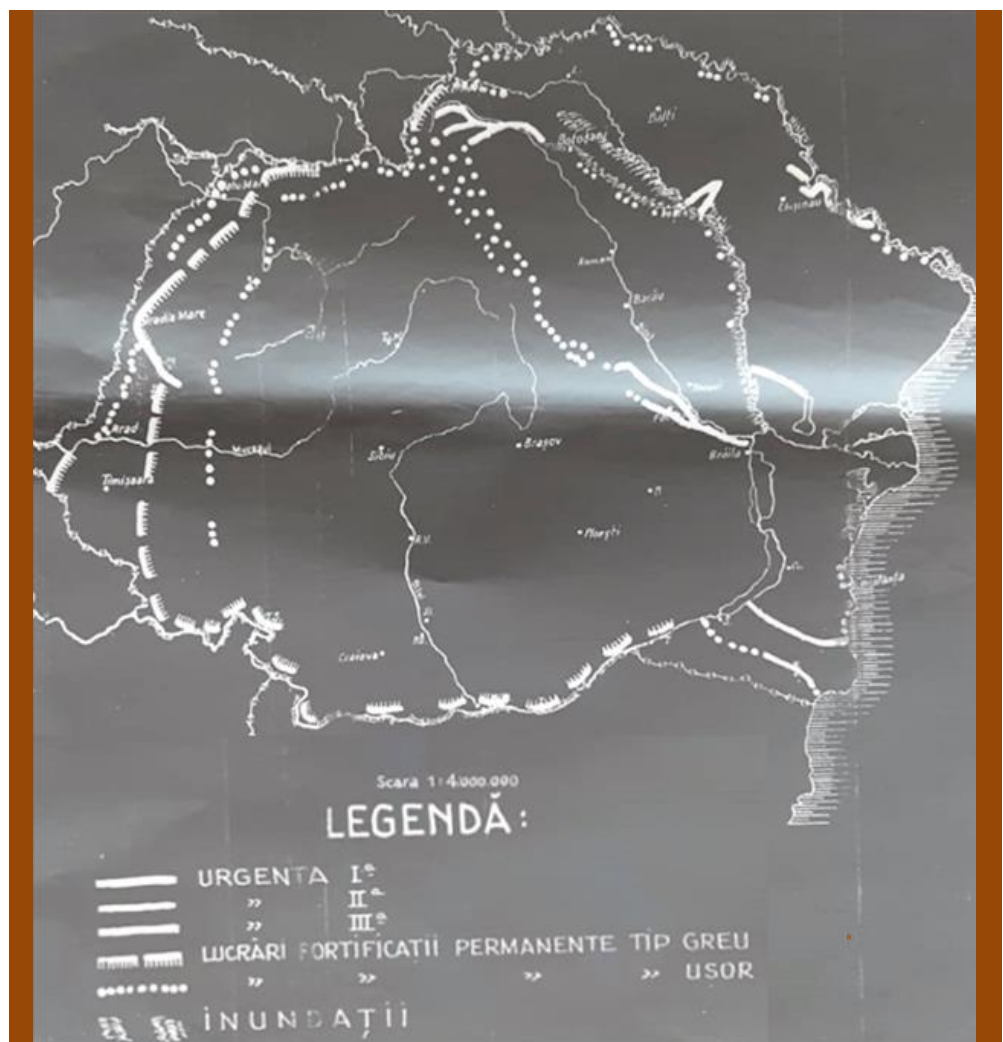
Colindă regală de Crăciun

Colonel Dr. Constantin MOȘINCAT

Granița de Vest a României Mari, conform analizelor strategice și a planurilor de apărare a Țării, era la acea dată prima expusă pericolului dezmembrării, după modelul Cehoslovaciei din septembrie 1939. În atare situație, conform mobilizării generale din martie 1939, au fost dislocate efectivele Armatei 1, care se sprijineau în Banat pe un corp de Armată la flancul Sudic și pe o grupare de Nord spre Maramureș-Bucovina, de legătură cu trupele de la Dunăre, respectiv din Moldova. Capacitatea de mobilizare a Armatei române era la circa 35 de Divizii.

Pe frontiera de vest, cea mai expusă unui atac din partea Ungariei revizioniste, în conjunctura politică favorabilă pentru atingerea obiectivului Axei de „împăca” pe toți dar de a se apropia de Gurile Dunării!, ca obiectiv strategic și de exploatare a petrolului românesc. Încă din 1937 aici, de la Vf. Arcuța, la sud Oradea au început operațiunile genistice de fortificare a graniței. Cazematele concepute de inginerul român Dumitru Vasiliu, conform testărilor din poligonul de la Dadilov, erau proiectate pentru a rezista la bombe de 320 mm, pe care numai nemții aveau posibilitatea să le lanseze.

În asemenea situație planurile ungarilor de atac al României s-au mutat de pe hărțile strategice militare pe cele ale „diplomației revizioniste”, pentru care a fost mobilizată și „corpul de dame de însoțire”, plasate în occident în cercurile influente. Cum acțiunile ungurești creșteau în intensitate s-au luat de către Marele Stat Major român și acțiuni de contrapropagandă, de sporire a moralului trupelor dislocate, de transformarea Diviziei 17 Infanterie în Brigada 1 Infanterie Fortificații, de construirea cazematelor, de

Harta fortificațiilor românești – Plan 1937
A.M.R., fond 948, dos. 466, f. 136

participarea activă și efectivă a populației la strângerea de fonduri, de donații și acțiuni de împădurire, de educație patriotică și pregătire civilă de apărare a lucrărilor de artă, etc. Minoritarii din zonă, ațâțați de acțiunile ziarelor ungurești, de nucleeele teroriste ce s-au menținut în „adormire” după Trianon, și agenți infiltrați serveau intereselor maghiare. În această atmosferă Regele Carol II a făcut o vizită regală de Crăciun la unitățile din Garnizoana Oradea. Din parcurgerea presei care a relatat evenimentul am reținut cele ce urmează..

Regele Carol II, trece în revistă Garda de Onoare în curtea Regimentului 85 Infanterie - 25 decembrie 1939

Sosește trenul Domnesc...

În gara Oradea, — spre ceasurile 9 ale dimineții, — întâmpinarea trenului regal se face cu sobrietatea îngăduită de surpriza vizitei: n'a mai fost rânduită în fugă nici tava cu pâine și sare, — pe peron nu se află decât d. Al. Radian, ministrul Propagandei, — generalul Vârtejanu, comandantul Diviziei, — Prefectul județului, general în rezervă Teodorut, și primarul Augustin Chirilă al Oradiei.

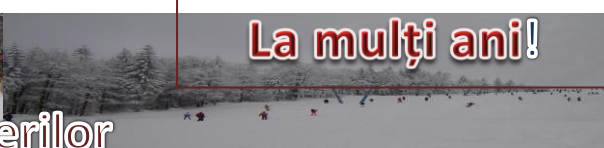
Fără companie de onoare, fără fanfare, — Suveranul și Marele Voevod se ivesc în fata automobilelor urmați de d. Ernest Urdărianu, ministrul Palatului, — general de divizie Ilcuș, Ministrul Apărării Naționale, coloneii Filitti, Rusescu și Dămăceanu, adjutanți regali, și maiorul Ilie Radu, ofițer de ordonanță al Majestății Sale.

Cele câteva mașini pornesc vertiginos sub razele livide ale soarelui, — cotesc spre palatul Comandamentului, și iată-le poposind în fața platoului unde în mijlocul careului de ostași ai Regimentelor locale s'a improvizat în grabă estrada pentru Înălții Oaspeți și masa pentru slujba divină.

Soarele se înalță deasupra câmpului, — dar gerul este cumplit încă: în cadența Imnului Regal - intonat de fanfara din flanc, Majestatea Sa trece acum în revistă unitățile și stindardele, după ce a primit raportul dela d. general Stoenescu, comandantul Brigăzii. Suveranii poartă casca cea nouă cu jugulară albă, — uniforma de front a grădinilor, cisme cu pinteni peste pantalonii cu lampas grăniceresc. Tot sub cască, — Măria Sa Voevodul Mihai de Alba Iulia poartă uniforma de sublocotenent a Vânătorilor de Munte.

Slujba pentru Nașterea Domnului

Cât ține inspecția careului, — pe imensul platou, uralele entuziaste ale soldaților se amestecă melodios cu accentele majestuoase ale Imnului Regal: flutură în vântul cu asprime de viscol cele trei drapele ale Regimentelor, — se leagănă trufaș în soare și pavilionul tricolor arborat în centrul câmpului, pe un catarg care domină vastul careu.

La mulți ani!

Cetatea Cavalerilor

Nr.12(40)/Decembrie 2023

Podoabele sunt puține, — dar cu atât mai patetică și mai marțială este atmosfera acestei ceremonii la care n'au putut fi chemați în pripă decât câțiva demnitari locali. Colo, câteva flamuri, — dincoace, în jurul stâlpilor de lângă cazarma »Regele Ferdinand«, câteva ghirlande de brad proaspăt smuls din codrii bihoreni...

Revista ostașilor cu baioneta la arme și cu mănuși albe pe curelele blonde s'a încheiat: uralele se sting în vreme ce Suveranu (p. 123) urmat de Marele Voevod și de mica Sa suită se îndreaptă spre soborul preoților, descoperindu-se în fața Crucii pe care I-o întinde pentru sărutare P. S. S. Episcopul Nicolae Popovici al Oradiei, care oficiază slujba divină alături de P. S. S. Episcopul Ciopron al Oștirii,

Detașament, — pe umăr arm'!... Detașament la picior arm'!... Detașament, descoperiți...

Cele trei comenzi ale generalului Stoenescu au precedat primele rugi de binecuvântare ale Înălților prelați... Fanfara militară pornește cu grave timbre de alămuri acordurile lente ale rugăciunii: cele trei stindarde ale Regimentelor, — fiecare cu escorta de 6 oameni în jurul ofițerului de gardă — înaintează din fronturi spre Suveran: ajunse în fața Majestății Sale se înalță semețe, apoi se înclină toate simultan cu aquilele spre iarba pe care noaptea a așternut dalbe covoare de promoroacă... — «Mărire, Ție, Doamne, mărire Ție...

Rugile se înalță spre soarele palid, — flamurile fluturi sub azurul străveziu. Graiuri ce par să coboare din înalt pornesc de pe buzele adolescenților din cor, investmântați în aspre vestminte de se minar ...

— »Și acum trimite darul prea Sfântului și bunului și de viață dăătorului Tău Duh«...

... Privit din spate, — Suveranul are silueta sprintenă a unui căpitan în uniformă de tranșee, însoțit de locotenentul său, — Marele Voevod de Alba Iulia ... Slujba s'a sfârșit: în vreme ce corul continuă implorarea «Mântuește Doamnes — episcopul Oradiei trece prin fața fronturilor careului, binecuvântând ostașii cu rouă aiasmei sfințite...

Suveranul se înclină. Corul continuă cântarea în pitoresc grai ardelenesc : «Mântuește, Doamne, poporul Tău, și binecuvântă moștenirea Ta ... Biruință Prea înălțatului nostru Rege Carol II asupra contrariilor dăruște« ...

— «Detașament, — dreepți!... Acoperiți!...

Comandanții gărzilor pornesc cu drapelele spre fronturile regimentelor, — Majestatea Sa Regele Carol S'a acoperit, a salutat. . .

— La Majestatea Sa Regele, înainte ... pentru onor, prezența..arm' !...

Recepția notabililor și a soldatilor

Invitați sunt puțini, — în sălile dela etaj ale Diviziei: câțiva prelați, — câteva fracuri civile, uniforme de F. R. N. In pâlcul acesta protocolar, — deodată, — își face însă apariția și invitata cea mai slăvită astăzi: Armata, — simbolizată de un întreg pluton de ofițeri și de ostași, rezumând dela colonel până la soldat cadrele celor trei regimente locale.

Au invadat întreaga sală, — risipindu-se frumos alineați pe cinci rânduri, în așteptarea Regelui drag, venit să le aducă de ziua Nașterii Mântuitorului augusta urare a Supremului Părinte...

— «Majestatea Sa Regele!/....

Vestirea, — rostită de d. general Vârtejeanu, — este îndată acoperită de uralele celor prezenți. Când aclamațiunile viforoase ale soldaților s'au potolit, înaintează spre Majestatea Sa cuviosul episcop Popovici al Oradiei, și cu grai grav începe seria omagiilor..

Închinările de omagiu la recepția de la Cercul Militar Cuvântarea P. S. S. Dr. Nicolae Popovici episcopul ortodox al Oradiei

Sire,

«Conștiința românească de la granița de Vest a țării trăește clipe de adâncă bucurie religioasă și națională. Căci astăzi, deodată și împreună cu Domnul cerului, — Cel născut în peștera Vifleemului pentru a noastră mântuire, — a venit la noi și la ostașii cari întru neadormită și aspră veghe străjuesc la hotarele țării, Majestatea Voastră, Domnul, Stăpânul și Apărătorul pământului românesc.

Nici o instituție fundamentală a țării n'a scăpat grijei atotcuprinzătoare și îndrumării efective a Maiestății Voastre. Biserica Vă slăvește, Sire, ca pe ctitorul de episcopii și mitropolii, ca pe binevestitorul unor vremuri, pe care le doriți dominate de o înaltă și activă spiritualitate creștină, în toate manifestările vieții publice și particulare.

La mulți ani!

Cetatea Cavalerilor

Nr.12(40/Decembrie 2023)

Școala Vă laudă ca pe încercatul îndrumător al unui "învățămint adaptat nevoilor speciale ale sufletului românesc și ca pe înțeleptul pedagog al unei educații, temeluită pe netrecătoarele norme religioase-morale.

Armata cu bucurie Vă mărește ca pe acela care cu neadormită grijă și nenumărate jertfe o înzestrați și organizați pentru ceasurile marilor și supremelor încercări. Țara Vă bincuvintează ca pe făcătorul de pace.

Institutele de lumină ca pe un nou și strălucit Brâncoveanu al Culturii Vă vestesc. Săracii, văduvele și orfanii, ca pe Părintele lor ocrotitor Vă cunosc și Vă iubesc;

Sire !

Pentru toate acestea, Biserica străbună a neamului, care de două milenii a stat și stă cu nedesmințită credincioșie de veghe la hotarele românismului și ale ortodoxismului, stăpânită puternic de sentimentul cald al recunoștinței, vine în această zi plină de lumină și de o așa iubitoare pogorîre la noi a Majestății Voastre și prin graiul smeritului ei arhipăstor prezintă Majestății Voastre sentimentele de înaltă cinstire, de devotată supunere, de netrecătoare iubire ale credincioșilor ei față de Tron și față de Majestatea Voastră și, Vă urează domnie îndelungată, pacinică și rodnică, spre mai marea glorie a Dinastiei noastre și spre binele neamului. Să trăiți, Majestate! Să trăiască Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia!«.

Cuvântarea P. S. dr. Gheorghe Miculaș, vicarul episcopiei române unite de Oradea

Sire,

Biserica română unită, — prin glasul smereniei mele, vicarul ei, cu profund respect prezintă Majestății Voastre sentimentele ei de adânc devotament, de neclătinată credință și de nețărmurită iubire, de care în toate fibrele sufletului pătrunsă este această Biserică către Tronul Majestății Voastre, Tron, pe care cu atâta strălucire și glorie îl împodobește Majestatea Voastră, prin înțelepciunea profundă și prin iubirea fără seamăn către poporul nostru românesc.

Mă simt fericit de-a putea prezenta Majestății Voastre omagiile acestei Biserici chiar în ziua de sărbătoare a nașterii Mântuitorului- carele, pogorîndu-se din cer, a adus cu sine pace pe pământ și bunăvoință între oameni«. Înaltul prelat face apoi urări pentru Suveran, Voevodul Mihai, Oștirea și Poporul român.

»Din adâncul sufletului rog pe bunul Dumnezeu, să dăruiască mulți ani Majestății Voastre, călăuzitor înțelept și luminat al destinului neamului românesc«.

Urmează omagiul ilustrității Sale canonicul dr. Coloman Molnar, provicar apostolic romano-catolic :

Sire!

»În numele P. S. S. Administratorului Apostolic al clerului și al credincioșilor eparhiei romano-catolice de Oradea, mă înclin în față Majestății Voastre, a cărei sosire în orașul nostru a umplut de cea mai mare bucurie sufletele tuturor.

Sire, în aceste vremuri de grave frământări internaționale, în tumultul pasiunilor și în dramatica nesiguranță, cari alcătuiesc elementele caracteristice ale atmosferei din toată lumea, opera și intențiunile nobile ale Majestății Voastre constituiesc pentru toți cetățenii Țării noastre un comandament sacru de plină și viguroasă acțiune de solidaritate. De aceea, depunem la picioarele Majestății Voastre omagiul sentimentelor noastre de fidelitate, dragoste și alipire, și Va asigurăm, Sire, colaborarea noastră spre a aduce la îndeplinire aceste nobile intențiuni.

Rugăm Pronia divini să Vă dăruiască stăpânire îndelungată, spre înflorirea Patriei și strălucirea Coroanei. Trăiască Majestatea Sa Regele nostru! Trăiască /Iugusta Familie Regală

Cuvântarea d-lui Valeriu Todoruf Prefectul județului Bihor

Sire !

«Județul Bihor frumos și mare cât o țară, cu cele 425 comune ale lui și cu cei peste o jumătate de milion de locuitori, e cuprins azi, de la un capăt la celălalt, de un sfânt fior de bucurie, prilejuit de sosirea Majestății Voastre pe pământul lui.

Ochii vâjnoșilor flăcăi ai bătrânei Crișane cu cari Majestatea Voastră binevoiește să prăznuiască Nașterea Domnului, vor licări azi mai ageri și mai scilpitori ca în zilele de rând. Lunca Vașcăului, văile Crișurilor și plaiurile Barcăului nu vor uita și ele martiriul trecutului. Bihorul românesc, respiră azi adânc bucuria zilei, ce

ne copleșește pe toți. Ne-ați adus o zi de mare fericire Majestate, pe care nu o vom uita niciodată, ci o vom închide ca scumpă comoară în inimile noastre.

Vă mulțumim cu profundă recunoștință și Vă urăm din suflet: Să Vă țină bunul Dumnezeu în fruntea acestei țări mulți ani îndelungați, cu sănătate, cu zile senine, cu vremuri de pace și belșug, spre gloria Dinastiei și spre slava poporului român.

Sănătate!

Cuvântarea d-lui Augustin Chirilă, primarul orașului Oradea

Sire,

„Orașul Oradea, acest vechiu leagăn de credință și slovă românească, Unde voința strămoșilor noștri a știut să se impună cu atâta tărie, cu veacuri mai înainte, ridicând, chiar în mijlocul orașului, măreț lăcaș de închinare celui Atotputernic, — are azi o îndoită sărbătoare.

Sărbătorim Nașterea Mântuitorului Cristos, și sărbătorim cu acelaș suflet curat și cu aceeași căldură a inimii noastre, venirea Maiestății Voastre în mijlocul nostru. Crăciunul este sărbătoarea păcii și a bucuriei. Noi avem pace și avem încă bucurie în suflet. Nu este măcar unul dintre noi care să nu știe că aceste scumpe comori, pacea și bucuria, le datorăm dragostei Majestății Voastre, cu care ne conduceți și înțelepciunii, cu care ne cârmuiți.

Orașul acesta și locuitorii lui, prin glasul meu, Vă aduc prinos de recunoștință nepieritoare și urare de sfintele sărbători: dragoste nețărmurită, devotamentul neclintit, supunere necondiționată, cu care vor face zid nebiruit în jurul Majestații Voastre, spre gloria Augustei noastre Dinastii și pentru buna prosperare a Țării și Neamului.

Să trăiți Maiestate! Să trăiască lumina ochilor noștri, Măria Sa Marele Voevod Mihai!“

ostășească pe linia fortificațiilor de la granița de vest. M. S. Regele, la dreapta pe Marele Voevod Mihai, E Urdăreanu G-ral Vârtejanu, iar la stânga pe G-ral Ion Ilcușiu Ministrul Ap. Naționale.

-va urma-